

Pirkkalan Vähäjärven hoitokalastus keväällä 2019

KVVY Tutkimus Oy teki hoitokalastuksen 4 avoperäisellä rysällä 2.–24.5.2019. Pyynnin pääkohteena oli suurikokoiset, ravinnonhankinnassaan pohjan bioturbaatiota aiheuttavat lahnat. Lahnojen aiheuttaman pohjan pölytyksen oletetaan lisäävän olennaisesti sisäistä kuormitusta Vähäjärvellä. Pyynti ajoitettiin lahnojen kutuaikaan. Kaikki saaliiksi saadut petokalat eli hauet ja > 15 cm ahvenet vapautettiin. Myös saaliiksi saadut ankeriaat vapautettiin. Saaliiksi saadut lahnat siirtoistutettiin Pahalampeen. Osalta lahnoista otettiin näytteet ikämääryksiä varten.

Hoitokalastuksen saalis koostui pääosin suurista keskipainoltaan noin 700 g lahnoista ja sekakalasta, johon kuului pieniä ahvenia ja lahnoja sekä särkiä ja pieni määrä kiiskiä (taulukko 1). Ahvenet olivat pituudeltaan keskimäärin 8,5 cm ja petomaiseksi luokiteltavia > 15 cm pitkiä ahvenia saatiin saaliiksi vain muutamia. Runsas pienten ahventen määrä yhdistettynä vahvaan särkikantaan voi aiheuttaa runsaita leväkukintoja, koska pienet ahvenet ja särjet käyttävät ravinnokseen eläinplanktonia, joka puolestaan käyttää ravinnokseen kasviplanktonia (eli levää).

Hoitokalastuksella saatiin Vähäjärvestä yhteensä noin 420 kg kalaa. Vähäjärven pinta-ala on noin 17 ha, joten järvestä poistettiin kalaa noin 25 kg hehtaaria kohti. Yleisesti hoitokalastuksen tavoitteena on pidetty 50–100 kg saalista hehtaaria kohden järvissä, joissa veden fosforipitoisuus on alle 50 µg / l. Tässä mielessä rysäkalastus ei vaikuta kannattavalta.

Taulukko 1. Hoitokalastuksen saalis koentakerroittain sekä veden lämpötilat koentahetkellä.

Koenta (pvm)	Lahna (suuret)		Sekakala	Veden
	Yksilöä	kg	kg	lämpötila (°C)
6.5.	15	9,0	53,7	5,8–9,0
8.5.	7	4,5	12,9	8,2–8,6
10.5.	16	11,5	6,5	9,6–9,8
13.5.	27	19,5	24,8	9,0–10,4
15.5.	7	5,1	7,0	11,5–12,3
17.5.	76	59,8	42,3	13,6–14,1
20.5.	114	75,0	20,5	17,3
22.5.	32	20,0	19,0	20,3
24.5.	21	15,7	10,3	17,6
Yhteensä	315	220,1	197,0	

Rysäpyynnin tuloksen ollessa heikko, kalaston rakenteeseen voidaan pyrkiä vaikuttamaan myös petokalakantoja vahvistamalla. Vähäjärven luontaisesti esiintyviä petokaloja ovat hauki ja harvat isokokoiseksi yltäneet ahvenet. Istutusten myötä järvenessä esiintyy nykyisin petokaloista myös ankerias ja kuha. Vähäjärven hauen ja ahvenen luontaista lisääntymistä tukevia toimia on syytä kartoittaa. Haukia on myös mahdollista istuttaa.

Kangasalan Kirkkojärven Hauki-hankkeen kokemusten mukaan poikasten saatavuudessa on ollut ongelmia. Mikäli hauen jatkokasvatettuja poikasia (pituudeltaan n. 5–6 cm) olisi saatavilla, niiden yksilöhinta liikkuu karkeasti 0,25 € tienoilla. Pienessä järvenessä tämän kokoluokan poikasten hinta ei siis olisi este suuremmallekaan istutustiheydelle. Vastakuoriutuneiden n. 1,5 cm pituisten hauen istukaspoikasten yksilöhinta olisi vielä merkittävästi edullisempi, mutta myös näiden saatavuus on osoittautunut epävarmaksi. Mikäli haukia päädyttäisiin biomanipulaatiomielessä istuttamaan, ei ole tarkoituksenmukaista, että niitä kalastettaisiin järvenestä merkittävässä määrin pois (vaatii suosituksia kalastusjärjestelyihin). Koska Vähäjärvi on myös suosittu uimakohde, on syytä selvittää hauki-istutuksen yleistä hyväksyttävyyttä (petoviha ja haukipelko).

KVVY Tutkimus Oy

Tekijä:

Kalastotutkija, FM

Sami Ojala